ANUL VI. — No. 1713. EDITIA A TREIA MERCURI, 1 DECEMBRE 1893.

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 ŞI 15 ALE FIE-CĂREĬ LUNĬ
SI SE PLATESC TOT-D'A-UNA INAINTE

IN *Bucureştĭ* LA CASA ADMINISTRAŢIEĬ
DIN *Judeţe* ŞI *Streinătate* PRIN MANDATE POŞTALE

UN AN ÎN ŢARĂ	30 LEĬ; ÎN STREINĂTATE	50 LEĬ
SASE LUNĬ	15 » » »	25 »
TREĬ LUNĬ	8 » » »	13 »

Un numer în streinatate 20 bani

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

Adevĕrul

Să te ferestĭ Române de cuiŭ strein în casă
V. Alecsandri.

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE
DIN *Bucureştĭ* ŞI *judeţe* SE PRIMESC *numaĭ la Administraţie*
DIN *Streinătate*, DIRECT LA ADMINISTRAŢIE ŞI *la toate oficiele de publicitate*

ANUNCIURĬ LA PAG. IV	0,30 b. linia
» » » III	2,— leĭ »
» » » II	3,— » »

INSERŢIELE ŞI RECLAMELE 3 LEĬ RÎNDUL.
La Paris, ZIARUL SE GĂSEŞTE DE VÎNZARE CU NUMERUL LA *kioşcul No. 192, Boulev. St.-Germain*

UN NUMER VECHIU 30 BANI

ADMINISTRAŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

INFIORATOAREA CRIMA DIN CAPITALA

VECHI SI NOUI

Interesante discuţiĭ se fac în Senat cu prilejul răspunsuluĭ la mesaj.

Reprezintanţiĭ partidelor clasice aŭ vorbit dar aŭ vorbit ca în tot-d'a-una, fără nicĭ un interes pentru clasele muncitoare, fără nicĭ un învăţămînt pentru noĭ democraţiĭ.

Mă înşel. Reprezentaţiile oratorice aŭ avut pentru noĭ o mare însemnătate: aceea că ne-aŭ convins pe toţĭ de sterilitatea luptelor dintre clasicĭ.

Analizaţĭ, rogu-vă, tot ce s'a spus de o parte şi de alta. Veţĭ găsi că şi uniĭ şi alţiĭ ar fi putut perfect reproduce discursurile lor din aniĭ trecuţĭ, fără ca solemnitatea să piardă ceva din caracteru-ĭ grav, anost, nesuferit.

Am auzit pe uniĭ făcînd apologia trecutuluĭ, pe alţiĭ apoteozînd prezentul. S'aŭ înfăţişat părerĭ în aparenţă protivnice; în fond însă luptătoriĭ eraŭ perfect de acord: eĭ nu cereaŭ nicĭ o schimbare în mersul aşa zis constituţional al afacerilor. Nicĭ o vorbă de detestabilul sistem electoral, nicĭ un cuvînt despre repartizarea nedreaptă a impozitelor, nimic de ororile militare, despre umilitĭ, absolut nimic.

Totul se reducea aci:

— Care din *noĭ* ar avea dreptul ca, pe aceleaşĭ temeliĭ de organizaţie, să fie la cirma Statuluĭ?

Eĭ bine, e tristă privelişţea aceasta.

Fără îndoială trecem printr'o stare de lucrurĭ foarte încurcată şi foarte frămîntată: proletarizarea ţărănimeĭ merge cu paşĭ uriaşĭ înainte, lucrătoriĭ industrialĭ ajung din ce în ce occidentaliceşte exploataţĭ; se formează văzînd cu ochiĭ o clasă mare de nenorocitĭ proletarĭ intelectualĭ; — şi totuşĭ vechiĭ noştri stăpînitorĭ, împărţiţĭ în două tabere adverse nu găsesc de rostit nicĭ o vorbă despre toate acestea.

In liniĭ marĭ, ĭată tabloul situaţieĭ!

Iar dacă intrăm în amănunte de organizare, găsim că mulţimea e absolut lipsită de drepturĭ, că instrucţiunea publică e o farsă, că instituţia armateĭ e transformată într'o vastă inchiziţie, găsim că suferim de toate, pentru ca o răstrînsă mînă de privilegiaţĭ să se bucure de toate.

N'ar fi oare nemerit să se înceapă curăţirea discursurilor parlamentare de vechile acuzărĭ superficiale, de vechile tirade elogioase orĭ încriminătoare, de vechia frazeologie goală de sens şi de utilitate?

De sigur că vremea ar fi. Dar... dacă s'ar petrece alt-fel, vechiĭ luptătorĭ n'ar maĭ fi vechĭ, eĭ şi-ar pierde culoarea lor îngălbenită de vîntul vremeĭ.

Se petrece un lucru fatal: sătuiĭ şi mulţumiţiĭ, carĭ staŭ cocoţaţĭ în vîrf, nu aud gemetele surde ce es din fundul pămîntuluĭ,—pînă cînd vine cutremurul, şi atuncĭ aud şi atuncĭ simt.

Pînă atuncĭ însă, e rîndul celor ce cred că mulţimea are şi ea dreptul la viaţă, să organizeze această mulţime, să disciplineze suferinţele şi să le dea forma unor revendicărĭ consciente.

Cu siguranţă nu vom cîştiga nimic din luptele searbăde ale gladiatorilor prăfuiţĭ din veacul trecut.

Să-ĭ lăsăm să-şĭ scuture colbul de pe zale, — şi noĭ să muncim înainte, în lumina mare a auroreĭ ce se iveşte.

Ne-or zice visătorĭ? Ce ne pasă!

Avem credinţa că se va dovedi în curînd în mod strălucitor cum că adevĕraţiĭ utopiştĭ sînt staţionariĭ, — căcĭ nu este maĭ mare visător de cît acela care crede în vecĭnicia aşezămintelor omeneştĭ.

Bran.

Presa şi Dinamita

Telegramele de aseară ne spun că guvernul francez se gîndeşte să adaoge la legea preseĭ un articol pedepsind apologia faptelor calificate de crime şi provocarea la aceste fapte, chiar dacă provocarea nu este urmată de efect.

Iată dar prima măsură pe care guvernul o găseşte de luat a doua-zi după atentatul anarhiştilor.

Aceasta nu dovedeşte alt-ceva, decît că mizerabiliĭ carĭ uzează de mijloace violente în luptele politice sînt maĭ periculoşĭ mişcărilor democratice decît reacţionariĭ înşişĭ. Este o şcoală de zăpăciţĭ şi de nemernicĭ, în mintea cărora nu intră nicĭ simţul înţelepciuneĭ nicĭ al moraleĭ umanitare.

Vrînd nevrînd, eĭ fac jocul acelora împotriva cărora aŭ aerul că se ridică.

In adevăr, ce putea fi maĭ bine venit în Franţa pentru ministerul marilor exploatatorĭ, decît ocazia aceasta de a restrînge libertatea preseĭ.

«Apologia faptelor calificate de crime» e tot ce poate fi maĭ vag. Şi cînd aprecierea de ce este apologia uneĭ crime şi ce nu va fi lăsată pe mîna agenţilor guvernamentalĭ, uşor se va putea reduce tot la antilegalitate.

Să sperăm însă că presa franceză va şti să se menţină maĭ sus de tentativele reacţionare ale unuĭ guvern de capitaliştĭ.

SATIRA ZILEI

Conu Lascar la opera

Am trăit ca s'o văd şi pe asta!

Sîmbătă seara m'am dus şi eŭ, ca un *high-life* ce se respectă, la opera italiană. Se poate să nu te ducĭ să auzĭ pe Maurel?

Şi m'am dus. Dar în loc să ascult pe Morelache, toată seara m'am ocupat de alt-ceva. Inchipuiţi-vă că într'o loje din faţa mea, era nicĭ maĭ mult nicĭ maĭ puţin de cît conul Lascarache.

Aţĭ auzit asta? Conu Lascăr la operă, — ce subiect de operetă!

Cît ţi-a fost sericica de mare, m'am tot uitat să văd ce cap face bătrînu cînd priveşte la Rigoletto, la Sparafucile şi maĭ ales la Gilda.

Avea haz. Aşà tărtăcuţă răscoaptă cum îl ştiţĭ, i se vedeaŭ ochiĭ din loje, par'că eraŭ nişte luminĭ electrice, — cînd se sting. Privea la boerĭ, la cocoanele decoltate, la duducile răsărite, şi de sigur că-ĭ umblaŭ prin minte tot soiul de gîndurĭ. Erà aşà de inofensiv, bietul bătrîn, şi vă asigur că gîndurile luĭ nu frigeaŭ pe nimenĭ!

Pe scenă se jucà, se cîntà, că doar de asta e operă.

Acum, să vă spun: Conuluĭ Lascăr nu-ĭ plăcea de loc ce se jucà, pentru că *Rigoletto* cam seamănă cu *Rigolo*, şi umbra *Adevĕruluĭ* urmărea pe singuratecul de la Golăşeĭ.

Afară de asta, de un lucru nu se prea domirea: auzise că'n piesa *Otello* eroul este un *Maur*; dar cum se poate să fie *Maur* el şi'n *Rigoletto*?

Şi aşà, l-am privit toată seara să văd cum i se pare opera.

Avea aerul plictisit. La dreptul vorbind, şi Talieniĭ ăĭa sînt comedioşĭ: de ce nu cîntă *moldoveneşte*. De pildă, în loc de *Io t'amo, Gilda*, la ce n'ar zice: *îrrraca'n di mini, tari-mĭ eştĭ mata dragi, Ghiduşică hăĭ!*

Pe urmă, şi muzica e ciudată. Cînd trăĭa bietu Barbu Lăutaru, iţĭ trăgea el hora luĭ Chipan, să n'o maĭ uiţĭ! Dar axionul! Ce motive nesfîrşite de muzică dumnezeiască!

Şi încă ceva: în teatru nu eştĭ comod. Te strînge acolo în loje ca într'o cutie de sardele; n'aĭ chip să maĭ fumezĭ o ţigară, să tragĭ un păhăruţ de Cotnar, să puĭ să-ţĭ cînte de inimă albastră....

— Şi conu Lascăr bătu din palme:

— Zî sî-nĭ aducî pi Barbucicî!...

— A murit, coane Lascăre! îĭ rĕspunse un inspector de poliţie.

— Atunce pi Chipănuţî!...

— A murit şi ăla...

— Pi Anghelnţî din Hudeştĭ.

— Şi ăla.

— Tăţĭ? esclamă bătrînul.

Şi privi împrejur: i se păru că e într'un cimitir. Işĭ făcu o cruce şi sărută icoana: dar în icoană văzu un chip sbîrcit, pleş, ca de vre-o 76 de anĭ, şi îl coprinse groaza,—

...era oglinda de la loje.

Rigolo.

TELEGRAME

Explozia din Camera franceza şi Parlamentul unguresc

BUDA-PESTA, 29 Noembrie.— *Magyar Ujsag* anunţă că se aşteapta ca în şedinţa de azĭ a Cameriĭ, deputaţiĭ vor depune o moţiune urgentă prin care să se exprime parlamentuluĭ francez părerĭ de rĕŭ pentru oribilul atentat de Sîmbătă, şi prin care să se invite toate parlamentele spre a se înţelege în privinţa mijloacelor necesare pentru a protege libertatea parlamentară, siguranţa dinastiilor, bazele ordineĭ în State, în contra epidemieĭ anarchiste.

BUDAPESTA, 29 Noembre. — *Camera deputaţilor*. — D. Ugron, în numele extremeĭ stîngĭ, D. Daranyi în numele liberalilor şi D. Horauszky, în numele partiduluĭ naţional, aŭ exprimat, cu ocaziunea atentatuluĭ din Paris, simpatiile pentru Camera franceză şi relevează solidaritatea tutulor corpurilor legislative. (Aplause viĭ).

Cititorii vor gasi la pagina a treia amanunte asupra INFIORATOAREI CRIME DIN CAPITALA.

NOTE DIN SENAT

29 Noembre.

Vestea bombelor din parlamentul francez a produs o nespusă spaimă în maturul corp.

Venerabiliĭ sosesc la Senat cu un fel de frică; uniĭ dintre dînşiĭ sînt palizĭ. Chiar roşcovanul *Blancfort* are o nuanţă de paliditate, ca un om care ar fi avut *cauchmarurĭ*.

Ciţi-va, dintre ceĭ maĭ fricoşĭ, vin până la uşa Senatuluĭ, roagă pe chestor să-ĭ însemneze în lista de prezenţă, apoĭ se retrag.

— Dar unde o tuliţĭ, onorabililor, îĭ întreabă un amic care se preface curagios.

— Ne întoarcem îndată... ne-am uitat acasă... şoşoniĭ...

Şi se precipită pe scară, în jos.

***

Nedumerit şi tremurînd, nenea Anastasiu, de la Caracal, întreabă pe colegul săŭ Berea Dimitrie.

— Dar, bine, frăţioare, unde s'or fi fabricînd boambele alea?

— In ţara franţujilor, omule!

— Şi cum or fi, Doamne!?...

— Ca nişte patlagele roşiĭ... Daĭ cu ele în pămînt şi de-odată pocnesc.

— Auzĭ minune!.. Şi cine-orĭ fi ăia de fac nazdrăvăniĭ de astea?

— Bombarhiştiĭ...

Nenea Anastasiu îşĭ face cruce, işĭ scuipă în sîn, esclamînd:

— Doamne fereşte!..

***

In timpul cînd discuţiunile asupra evenimentuluĭ din Paris devenisеră maĭ interesante şi înfricoşătoare, apare veselul şi graţiosul *Ianov*, cu zîmbetul sĕŭ caracteristic la colţul buzelor:

— Ianov!... Ianov!... s'aude pretutindenĭ.

Toţĭ devin veselĭ...

— Bravo Ianov!... aĭ căzut între noĭ ca o bombă de veselie!...

La cuvîntul bombă, nenea Atanasiu dă un ţipăt de groază, de o sonoritate ciudată.

Tradem.

CRIMA MILITARA

Am făcut apel la confraţiĭ din presă, ca să ne dea o mînă de ajutor pentru a cere împreună pedepsirea vinovaţilor în crima militară descoperită la Ştefăneştĭ.

Suntem încă în aşteptarea rĕspunsuluĭ la acel apel. Afară de vre-o doĭ confraţĭ ceĭl-alţĭ aŭ tăcut, iar unul a găsit prilej să ne insulte.

Noĭ avem răbdare. Lăsăm să treacă încă un termen de 24 de ore, pentru ca să vedem cum trebuesc clasate ziarele romîneştĭ.

Va fi o, mărturisim, un minunat prilej de a vedea sentimentele de care e însufleţită presa noastră.

In cele din urmă, poate că aceasta va fi ultima discuţie colegială cu mulţĭ confraţĭ. In tot cazul, noĭ nu vom pierde nimic.

***

Ştim că D. Jack Labovary a mărturisit cum că denunţările Adevĕruluĭ *sunt întemeiate.*

Aşteptăm decĭ rezultatul acesteĭ mărturisirĭ preţioase.

***

Ne permitem pîn'atuncĭ a întreba:

Din momentul ce justiţia militară a început cercetările,—şi suntem informaţĭ că le-a început,—cum se face că pînă în momentul de faţă căpitanul **Dumitru Caliman e liber?**

Nu cred superioriĭ militarĭ, că un căpitan care comandă încă bateria luĭ poate influenţa asupra inferiorilor?

Noĭ ştim deja că acuzatul a chemat pe vacmistrul săŭ şi ĭ-a pus în vedere ca să nu transpire nimic.

Eĭ bine, ce fel de anchetă este aceasta?

Căpitanul Căliman, vacmistrul Gheorghescu şi sergentul Farcaş n'ar trebui puşĭ în imposibilitate de a comunica cu soldaţiĭ?

***

Afară de asta, din momentul ce se face o simplă anchetă militară, ce vor superioriĭ să afle?

Că Grigore Eftimiu a fost bătut? Dar acesta e un fapt pe care nu credem că va avea cine-va curagiul să-l tăgăduiască!

Rămîne faptul cel-l'alt, crima.

Eĭ bine, pentru asta nu-ĭ de ajuns o anchetă militară.

Cerem desmormîntarea cadavruluĭ şi facerea uneĭ autopsiĭ legale la Bucureştĭ.

Alt-fel, toate anchetele, orĭ-cît de imparţiale ar fi, nu pot proba nimica.

De alt-fel... vom reveni.

?

CONVENŢIE ORI PÎRJOL?

Nu e răŭ să facem o comparaţie — în proporţiile posibile, bine înţeles — între mişcarea ce este în Germania faţă de convenţia comercială cu Rominia şi între apatia desăvîrşită ce domneşte la noĭ faţă cu inaugurarea unuĭ noŭ sistem economic, faţă de convenţia ce guvernul a încheiat cu Germania.

Inainte însă de a face această comparaţie, ţinem să facem o mică observaţiune. Maĭ multe ziare aŭ publicat textul proiectuluĭ de convenţiune şi nicĭ unul n'a găsit de cuviinţă să releveze faptul că D. Gr. I. Ghica, ministrul ţăreĭ la Berlin, subscrie convenţiunea în numele Regeluĭ Carol, cînd încheierea de convenţiunĭ e un privilegiŭ al Parlamentuluĭ.

Am facut numaĭ în treacăt aceasta observaţiune; însă vom reveni în curînd maĭ pe larg asupra acestuĭ fapt.

Revenind la convenţiune, ţinem iarăşĭ să lămurim un lucru: ca democraţĭ cu vederile cele maĭ largĭ, sîntem pentru desfiinţarea tuturor impozitelor indirecte şi prin urmare, contra taxelor vamale, care încarcă pe consumatorul sărac şi-ĭ fac inaccesibile unele obiecte de primă necesitate.

Sîntem însă convinşĭ, în acelaş timp, că tot progresul nostru, ridicarea poporuluĭ la un nivel intelectual maĭ înalt, posibilitatea de a ajunge la un partid puternic al muncitorimeĭ romîne, stă numaĭ în introducerea, în răspîndirea industrieĭ marĭ în Romînia.

Fireşte că am dori ca fabricele să se înfiinţeze chiar de la început de sindicate de lucrătorĭ cu sprijinul Statuluĭ; cum însă Statul nostru actual nu numaĭ că e duşman orĭ-căreĭ propăşirĭ adevĕrate, dar este condus de oamenĭ carĭ nu pricep pentru ce mănîncă un codru de mămăligă pe lumea asta, e foarte puţină speranţă să ne vedem îndeplinită dorinţa şi trebue să ne mulţumim dacă burtăverzimea noastră capătă gustul întreprinderilor industriale, saŭ chiar dacă vin streiniĭ din afară şi întemeiază fabricĭ la noĭ.

Acestea zise, sperăm că orĭ cine va înţelege, că nu avem încă mijlocul de a cere desfiinţarea taxelor vamale şi aplicarea prohibiţiuneĭ desăvîrşite a tuturor mărfurilor ce se pot produce în ţară. Statul monarhic şi militarist are nevoe de veniturĭ extraordinare, Suveranul nostru e la ordinele celuĭ german şi austriac şi, în sfîrşit, nu sîntem încă destul de tarĭ în Parlament.

Cu toate acestea încheierea convenţieĭ comerciale cu Germania, care va fi urmată imediat de convenţia cu Austria, nu poate, nu trebue să ne lase indiferenţĭ. E în joc tot viitorul poporuluĭ, al ţăreĭ.

Chiar dacă vitele şi cerealele marilor noştri agricultorĭ vor fi primite în Germania şi în Austria, poporul nostru tot va pierde.

Obiectele alimentare de prima necesitate: carnea, porumbul, pîinea, vinul se vor scumpi, şi în schimb, prăvăliile vor fi inundate de mărfurĭ ceva maĭ eftine ca acum, dar care nu vor găsi cumpĕrătorĭ, pentru că funcţionariĭ, miciĭ industrtaşĭ, muncitoriĭ vor avea de luptat cu foamea. Puţina industrie ce avem va cădea şi efectul convenţieĭ comerciale va fi îmbogăţirea cîtor-va agricultorĭ marĭ — ţăranul tot muritor de foame va rĕmînea— şi ruina celeĭ-l'alte populaţiunĭ a ţăreĭ.

Romînia nu are nevoe de convenţie comercială; însă Germania şi Austria n'aŭ unde să-şĭ maĭ scurgă supraproducţiunea industrială, deşi poporul umblă şi acolo desculţ şi gol, Kamerunul nu le ajunge, le trebue piaţa noastră. Şi vor face toate chipurile ca să obţie de la noĭ totul şi în schimb să nu ne dea nimic.

Este interesant ceea-ce se petrece în Reichstagul german faţă de convenţia comercială cu Romînia.

Se ştie că toate proiectele de convenţiunĭ aŭ fost trimise în studiul uneĭ comisiunĭ parlamentare, compusă din delegaţiĭ tuturor partidelor reprezentate în Reichstag. Această comisiune, in care aŭ intrat mulţĭ marĭ agricultorĭ prusienĭ, caută să tărăgănesc lucrurile, pentru ca convenţia să nu poată fi votată de Reichstag înainte de mijlocul luĭ Ianuarie.

Pentru convenţiune vor vota liberaliĭ, progresiştiĭ, uniĭ conservatorĭ şi mare parte din centru, ca marĭ industrialĭ saŭ ca reprezentanţĭ aĭ acestora; social-democraţiĭ vor vota iarăşĭ *pentru*, căcĭ lucrătoriĭ aŭ interes ca fabricele să aibă debuşeurĭ şi să nu întrerupă lucrul.

Adversariĭ convenţiunilor, proprietariĭ marĭ agricolĭ, carĭ în Prusia sunt numeroşĭ, fac o agitaţiune neîntreruptă în contra convenţiuneĭ cu Romînia maĭ ales.

D. de Hammerstein, unul dintre agrariĭ din comisiunea parlamentară, a găsit acum un argument noŭ în contra convenţiuneĭ cu Rominia. Iată cum a pus D-sa chestiunea în Reichstag: Romînia va încheia de sigur o convenţiune comercială cu Austro-Ungaria pe baza aceluiaşĭ tarif ca cu Germania şi în acest caz germaniĭ nu vor fi cîştigat nimic.

Miniştriĭ Marschall, Thielen şi Berlepsch aŭ răspuns că Romînia nu va face aceasta pînă cînd nu i-se vor acorda concesiunĭ la Viena şi la Pesta.

Şi pe cînd în Germania se discută cu aprindere şi se combate o convenţiune din care cea maĭ mare parte a populaţiuneĭ va trage foloase; la noĭ nu-şĭ bate nimenĭ capul cu această convenţiune, care va aduce ruina şi mizeria în România.

Ce maĭ nostim este că agrariĭ germanĭ aŭ cerut ca să se înscrie în convenţiune dreptul pentru nemţĭ de a cumpăra imobile rurale în România.

Şi în vremea asta, presa română discută despre toate nimicurile, dar de convenţia cu Germania nu se spune aproape nimic.

E pîrjol? E o convenţie? Cuĭ ce-ĭ pasă!

Vindex

COMPANIILE DE DISCIPLINĂ

(Urmare)

FRICA

Sînt cîte-va lunĭ de cînd n'am ieşit din închisoare. Cînd ceauşiĭ aŭ pus ghiara pe un om, nu'l maĭ lasă.

Sufăr îngrozitor, maĭ ales moralmente. E un lucru oribil să fiĭ silit, cînd aĭ un caracter violent, să primeştĭ toate insultele, toate chinurile, fără să te revoltĭ. Şi apoĭ, sînt singur: nu e nimenĭ, nicĭ de aproape, nicĭ de departe, pentru a mă îmbărbăta.

Cu toate acestea, îmĭ place maĭ mult ast-fel, decît să mĭ s'arate milă şi compătimire, care mĭ-ar slăbi energia. Cred că mĭ-aşĭ pierde orĭ-ce curaj cînd aşĭ şti că cine-va îmĭ plînge soarta; şi sînt foarte recunoscător acelora carĭ n'aŭ aprins în ochiĭ meĭ scinteia speranţeĭ mincinoase, care nu străluceşte decît pentru a te face să cazĭ în intunericul desnădejdeĭ. De mult timp, am alungat credinţele mele copilăreştĭ şi nu maĭ scriŭ la nimenĭ. Nicĭ o singură dată chiar în momentele de desperare, nu m'am gîndit să chem în ajutor sentimentele religioase saŭ suvenirul familieĭ mele. Nu voiesc să'mĭ liniştesc durerea cu asemenea mîngîierĭ copilăreştĭ. Nu mă îmbărbătează de cît furia. Nu mă susţine de cît ura. Voĭ rămîne ast-fel pînă la sfîrşit, fără a mă abate, căcĭ am credinţă în viitor şi ştiŭ că cu fiarele carĭ s'aŭ găsit subteranele Bastilieĭ, poporul a sfărîmat lanţurile robieĭ sale.

Sufăr de asemenea şi fiziceşte. Suferinţa morală e maĭ puţin grea de cît cea-l'altă... Am îndurat plutonul de vînătoare, avînd stomachul gol, gitul uscat, cu fruntea inundată de sudoare 'mĭ cădea în ochĭ; am stat nemişcat, ore întregĭ, în poziţiunile cele maĭ obositoare, la exerciţiul armelor, saŭ la scrima cu baioneta; am alergat în pas gimnastic cu greutăţĭ în spinare, prin praf şi soare; Am fost strîns în fiare, care 'mĭ-aŭ zdrobit oasele; mĭ s'a pus în gură *căluşul*, care însîngerează buzele şi te opreşte să se revolte... Şi maĭ ales, foamea, foamea sălbatică ce-ţĭ rupe intestinele şi te scoate din minţĭ; şi setea care te face să urlĭ... şi este ceva maĭ îngrozitor ca oboseala care îţĭ doboară trupul fără puterĭ?

Şi îmĭ va trebui multă forţă ca să-mĭ păstrez energia în potriva descurajăriĭ care poate triumfa asupra unuĭ spirit abătut. Cu toate acestea, trebue să lupt până la cele din urmă momente, şi să'mĭ bat joc de codul penal...

Un om de gardă trece pe dinaintea mormîntuluĭ meŭ şi îmĭ aruncă o hîrtie făţuită în patru. O ridic. Este un bilet de la Queslier. El mĕ previne că a găsit o bucată de pîine, pentru mine, şi a ascuns'o într'un colţ, pe care nu-l arată. Diseară, n'am de cît să mĕ furişez din închisoare şi să mĕ duc să iaŭ acea bucată de pîine. E ascunsă la o depărtare de două sute de metri.... Ce fericire!... Crăpam de foame; de opt zile sunt în celulă, şi nu primesc de cît o ciorbă odată la două zile. N'am mîncat de erĭ dimineaţă... Dar de unde o fi găsit Queslier această pîine?

— Auzĭ vorbă!... îmĭ şopteşte unul din tovarăşiĭ meĭ de celulă, căruia i-am promis şi luĭ o bucăţică. Nu ştiĭ că sunt uniĭ soldaţĭ carĭ ştiŭ să fure?... Şi le daŭ dreptate...

Fireşte, nicĭ-odată n'aşĭ putea învinovăţi pe aceştĭ nenorocițĭ furîndu-şĭ hrana lor, pe care superioriĭ lor nu le-o daŭ.

Însereaza. Mă uit afară pentru a observa drumul şi a vedea cine e de gardă... Dacă n'ar fi vr'un găgăuţă... Nu, e *Chaumicelle*. Cu el nu e nicĭ un pericol; chiar dacă mă va vedea că evadez, se va preface că nu mă vede. Şi e singur.

Ceĭ-l'alţĭ oamenĭ de gardă sînt în gheretele lor... E momentul!... Mă las de-alungul ziduluĭ fără să fac zgomot. Îmĭ iaŭ inima în dinţĭ ca să sar şanţul... O piatră cade şi se loveşte de o cutie veche de conserve, aruncată în şanţ... Am sărit... şi încep să alerg în vîrful picioarelor... Deja am străbătut jumătate din drum.

— Staĭ.... Staĭ.... Staĭ.... saŭ trag!

Un măslin e aproape de mine. Instinctiv, mă ascund după el, cu faţa la pămînt. Un zgomot s'aude de odată şi un glonţ izbeşte în arbore. A ochit bine!... Mă scol în grabă şi fac semn cu mîinile că mă întorc....

M'aŭ pus în fiare. Eĭ aŭ crezut că am voit să dezertez, ce imbecilĭ!

In timpul nopţeĭ, *Chamiette* se apropie de ferestruia închisoreĭ mele.

— Dormĭ? mĕ întreabă.

— Nu.

— Ştiĭ, adineaorĭ, cînd te-am văzut că plecĭ, n'am zis nimic... Dar sergentul te-a observat şi mĭ-a dat ordin să trag... Dar eŭ am tras în aĭer...

— Laşule!

. . . .

. . . .

Laş!... Pentru ce? Acest om care a tras asupra mea, nu şi-a pus viaţa în pericol, acuma cîte-va lunĭ, pentru a scoate pe *Lucas* care căzuse într'o fîntînă? Să fie un laş acest om îndrăzneţ, pe care pericolul nu'l îngrozeşte? Aide de!...

Nu, el nu este un laş. Este un fricos,— un fricos care s'aruncă în foc, azĭ, pentru a scăpa un camarad, iar mîine îĭ va zdrobi capul la ordinul unuĭ ceauş. Inima luĭ nu e josnică, dar e timidă. Curajul săŭ se pierde în faţa uneĭ ameninţărĭ; îndrăzneala luĭ cade înaintea unuĭ ordin. E prea curajos pentru a da înapoĭ, e prea poltron pentru a îndrăzni. Se teme de pedeapsă, de reglement, de şef.

Frica este principala coloană a templuluĭ soldăţesc. Sistemul militar nu s'a putut stabili de cît pe frică, şi nu se menţine de cît prin frică.

Frica aceasta apasă asupra imaginaţiunilor, cum umple de întuneric sufletul popoarelor împiedecîndu-le a vedea peste orizontul stupid al hotarelor.

Ea se înconjoară de o aparenţă misterioasă, de un fel de pompă religioasă unde ororea se uneşte cu splendoarea, unde fanfarele sună în mijlocul urletelor cornagiuluĭ, unde se vede într'un mod confuz, aruncate una peste alta, mantaua sîngerîndă a glorieĭ, penagele generalilor şi ciucuriĭ jandarmilor, bastonul mareşaluluĭ şi cele două-spre-zece gloanţe ale plutonuluĭ de execuţie, decoraţiunile triumfuluĭ şi osemintele victimelor.

Noĭ sîntem, aicĭ, treĭ-sute de oamenĭ, — spuma armateĭ, — făcînd parte din toate regimentele. Sîntem un amestec confuz de toate soiurile de caractere, eşite din diferite clase ale societăţeĭ. Se găsesc printre noĭ, tinerĭ de familie, oamenĭ de jos, ignoranţĭ, culţĭ, — în sfîrşit de toată mîna.

Eĭ bine, din aceştĭ treĭ-sute de oamenĭ, m'aşĭ prinde că nu sînt două-zecĭ carĭ să înţeleagă pentru ce s'aŭ îndîrjit contra prescripţiunilor stupide ale reglementelor sălbatice, pentru ce s'aŭ ridicat în potriva disciplineĭ... Eĭ sînt nişte revoltaţĭ inconştienţĭ.

Frica îĭ stăpîneşte pe toţĭ, şi i se supune, fără să ştie pentru ce.

(Va urma) *Traducere de* **Z. Y.**

INFORMATIUNI

D. colonel dr. Demostene, asistat de către D-niĭ medicĭ de batalion Gerosa şi locotenent Jitianu, a făcut erĭ la arsenal o experienţă asupra pătrunderiĭ glonţuluĭ Manlicher în cadavre, prin muniţia şi haina soldaţilor.

Consiliul de miniştri a acordat avantagiile legeĭ pentru încurajarea industrieĭ naţionale fabriceĭ de turnătorie de metale (zinc, aramă, alamă şi nikel) a D-luĭ Ortony şi comp. din Iaşi.

In urma examenilor ce s'aŭ ţinut pe corpurĭ de armată, iată numele oficerilor carĭ aŭ reuşit la şcoala de tir din Bucureştĭ.

Din infanterie. — Locotenenţiĭ: Vasile Petrescu, Smarandescu şi Ion Iorgulescu.—Sub-locotenenţiĭ: Constantinescu, Stoicescu, Paraschivescu Săveanu, Meleca, Poenăreanu, Lişcu, Anastasiu, Linde, Demetrescu, Polihroniade, Păun, Mareş, Mehedinţeanu, Sechel, Iochinescu, Drăguţescu şi Bărbulescu.

Din cavalerie.—Locotenenţiĭ: Duca şi Alex. Florescu. — Sub-locotenenţiĭ: Dobriceanu, Călinescu Vasile, Chiriac şi Cotrutz.

La 15 Decembre încep conferinţele publice ale Ateneuluĭ Romîn.

In ziua de 12 Ianuarie, 1894, colegiul III electoral pentru deputaţĭ din judeţul Bacăŭ este convocat a se întruni spre a împlini, printr'o nouă alegere, vacanţa declarată în Adunarea deputaţilor în locul D-luĭ Alex. Vidraşcu, încetat din viaţă.

Tot în acelaşĭ sens sînt convocate colegiul I de senatorĭ din Tutova şi colegiul II de senatorĭ din Romanaţĭ, pentru ziua de 15 Ianuarie 1894, cel dintîĭ colegiŭ avînd vacant locul D-luĭ Varlam, care a primit o funcţiune retribuită de stat; cel de-al doilea, locul D-luĭ Amza Jianu, încetat din viaţă.

D-na Elena Dr. Nicolae Turnescu a făcut comuneĭ Bucureştĭ o donaţiune consistînd din orfelinatul coprinzînd jumătate din edificiul Protopopul Tudor, precum şi o sumă de 100,000 leĭ, în scrisurĭ funciare rurale 5 la sută, în scopul de a se înfiinţa 10 burse a 500 leĭ pentru întreţinerea a 10 fete orfane saŭ sărace.

Drapelul e titlul unuĭ noŭ ziar liberal ce a apărut la Bîrlad. Îĭ urăm succes!

O audienţă a fost acordată de către Rege, generaluluĭ Iarca, comandantul diviziuneĭ din T.-Severin.

Procurorul general Simeon Populeanu care a făcut o inspecţie parchetuluĭ din Buzăŭ, s'a reîntors în capitală.

D-niĭ Rusu Şirianu, Popa Necşa şi Szanto Szandor, redactoriĭ foeĭ transilvănene, *Tribuna*, aŭ fost citaţĭ înaintea judecătoruluĭ de instrucţie din Cluj, în cestiunea procesuluĭ de presă ce li s'a intentat.

STIRI TELEGRAFICE

Explozia din Camera Franceza

PARIS, 29 Noembre. — Se caută cu activitate duoĭ anarhiştĭ, prietenĭ aĭ luĭ Vaillant, pe care îl vizitaŭ maĭ în fie-care zi.

In perchisiţiile făcute la anarchistul olandez Cohens, poliţia a confiscat nişte tuburĭ de aramă şi vr'o 1000 de scrisorĭ provenind din toate centrele anarchiste germane. Cohens a fost arestat. Sînt probabile şi alte arestărĭ de anarhiştĭ străinĭ.

«Le Gaulois» propune convocarea unuĭ congres european pentru a studia chestiunea socialistă şi mijloacele de a suprima anarchismul.

PARIS, 29 Noembre.—11 indivizĭ arestaţĭ după şedinţa Camereĭ de Sîmbătă aŭ fost liberaţĭ. Numaĭ 4 vor fi urmăriţĭ pentru vagabondagiŭ.

Poliţia caută mult pe un anume Raynal, care a dispărut de erĭ şi care era foarte unit cu Vaillant.

Vaillant a fost transferat de la hotel Dieu la infirmeria închisoriĭ La Santé. *Miĭ de curioşĭ se strînseseră dinaintea spitaluluĭ hotel Dieu şi strigaŭ: «Să moară anarchistiĭ!» Nu s'a făcut nicĭ o noaă arestare de anarchiştĭ.*

OFICIALE

Sunt numiţĭ: D. I. G. Rosianu în postul de sub-director la şcoala centrală de agricultură şi silvicultură de la Herestrăŭ; D. Grigore D. Dumitrescu în postul de impiegat în serviciul exterior al vămilor; D. Alex. Marinovicĭ, în acelaşĭ post; D. Gheorghe Mangiurea în postul de supraveghietor în serviciul exterior al vămilor; D. Vasile Lăzărescu în postul de şef de gară clasa II; D. Praun Wilhelm Emanuel în postul de casier cl. I-iŭ; D. Nicolae Georgescu în postul de impiegat în serviciul exterior al vămilor.

* * *

S'aŭ disolvat următoarele consiliĭ comunale: Cirligele (Rîmnicu-Sărat); Golesci (Rîmnicu-Sărat).

DIFERITE STIRI

DIN CAPITALA

Institutul meteorologic Bucuresci

Bucuresci 29 Noembre 1893

Inălţimea barometrică la 0°. . . . 759.2
Temperatura aeruluĭ . . . . 0.°3
Vîntu tare de la NE. . . . . . .
Starea ceruluĭ ploae şi poleĭ . . . .
Temperatura maximă de erĭ 1.0
« minimă de astă-zĭ . . . 0.°0
Temperatura la noĭ a variat între 9°0 şi 5°0.

Astă-zĭ se inaugurează ospiciul de infirmĭ înfiinţat la Filaret de către primăria capitaleĭ.

Proiectul pentru crearea Munteluĭ de pietate va fi depus pe biuroul Camereĭ de către D. Menelas Ghermani, ministrul de finance.

Aflăm că D. M. Demetrescu-Calludi, şeful-verificator al serviciuluĭ de măsurĭ şi greutăţĭ metrice din ţară, care a făcut studiĭ speciale de technologie fizică la Viena, Berlin şi Charlottenburg, a inventat un aparat automat pentru măsurarea lichidelor; tot mecanismul acestuĭ aparat constă într'un foarte ingenios *robinet* care permite să se umple automatic şi dintr'o dată două măsurĭ de un volumen determinat. In momentul cînd se cere să se scoată spre vînzare volumul uneia din aceste două măsurĭ, o simplă apăsare pe butonul cu indicaţiunea voluminuluĭ cerut, face ca lichidul să curgă în vasul cumpărătoruluĭ; butonul lăsat liber, măsura se reumple din noŭ.

Acest ingenios aparat, fiind ermetic închis, va servi pentru vînzarea materiilor inflamante, ca spirt, benzină, uleiurĭ minerale şi în special pentru vînzarea petroleuluĭ.

Aparatul va fi prezentat ministeruluĭ de interne, spre a fi patentat pe baza art. VIII din Regulamentul asupra fabricaţiuneĭ şi vînzăreĭ produselor destilaţiuneĭ petroleuluĭ.

Credem că aparatul D-luĭ Calludi va aduce foarte marĭ serviciĭ publiculuĭ, căcĭ cine nu ştie, cel puţin din auzite, că cutăruĭ saŭ cutăruĭ negustor î-a exploadat tinicheaua saŭ damigeana cu gaz saŭ spirt şi i-a ars prăvălia, ba chiar a făcut şi victime?

La acest aparat se poate adapta după dorinţă, măsurĭ de orĭ-ce capacitate.

Aparatul se construeşte în Atelierul de Mecanică de Preciziune a D-lor T. Manu & Co. din Bucureştĭ.

TARA

Direcţiunea conservatoruluĭ de muzică şi declamaţiune, din Iaşi, a luat frumoasa iniţiativă de a se da nişte producţiunĭ lunare cu eleviĭ şi aceasta în scopul de a-ĭ pune în contact cu publicul şi în acelaş timp de a-ĭ face maĭ stimulenţĭ.

Aceste producţiunĭ vor începe de la 19 Decembrie şi vor continua până în luna luĭ Maiŭ.

Intr'un număr al ziaruluĭ nostru, din luna aceasta, am publicat un articol intitulat *Un poliţaiŭ contrabandist* şi în care se vorbea de D. I. Voinescu, poliţaiul oraşuluĭ Fălticenĭ. Acel articolaş a fost motivat de o lungă scrisoare iscălită *G. Sofla*, numele unuĭ fost deputat destul de cunoscut.

In urma demersurilor făcute de D. I. Voinescu, D. G. Sofla a declarat că nicĭ nu ştie de acea scrisoare care nĭ s'a trimis, şi chiar noĭ, cercetînd pe un actual deputat de Suceava, ne-am încredinţat că nu era scrisă de D. G. Sofla.

Regretăm că am fost induşĭ în eroare, şi vina noastră,—dacă e o vină,—este că nu cunoşteam scrierea D-luĭ Sofla; dar ţinem la dispoziţia D-luĭ I. Voinescu scrisoarea denunţătoare, spre a putea descoperi D-sa pe mizerabilul mişel care s'a servit de numele altuia ca să ne surprindă bună-credinţa, şi a-şĭ lua satisfacţia ce va găsi cu cale.

Un anume Dimitrie Stoianoff a furat de la un comerciant din Măcin suma de 5,000 de francĭ şi a fugit.

El a fost prins de poliţia din Rusciuk. Asupră-ĭ s'a găsit aproape jumătate din sumă.

FILE RUPTE DIN ALBUM

Uniĭ oamenĭ laudă două soiurĭ de persoane: pe morţĭ şi pe eĭ înşi-şĭ.

N. Cherbuliez.

Orĭ-ce inconjur am face în viaţă, noĭ călătorim într'un railway aşezat de maĭ înainte şi care nu poate deralia.

Ed. Thiaudière.

Pentru un sărac ce simte, nu e rană sufletească
Maĭ grozavă, de cît mila rea şi despreţuitoare,
Cu care 'l privesc bogaţiĭ, din deşarta lor splendoare.

A. Vlahuţă.

ULTIM CUVINT

Dialog intim:

— *Ce aĭ, băĭatul meŭ amic?*

— *Sînt îngrijat. Am primit azĭ dimineaţă vizita ştrengaruluĭ meŭ de nepot, şi a plecat, fără să-mĭ ceară parale.*

— *Şi cum, aceasta te îngrijeşte?*

— *Da! căcĭ nu e lucru natural.*

EDIŢIA A TREIA

ULTIME TELEGRAME

PARIS, 29 Noembre. — Camera. Publicul este foarte numeros. Cele două tribune din dreapta sunt închise din ordinul justiţieĭ.

D. Dupuy felicită pe chestorĭ de conduita lor de Sîmbătă şi mulţumeşte tuturor persoanelor care aŭ îngrijit pe răniţĭ. D. de Mahy laudă pe D. Dupuy de atitudinea sa fermă şi curagioasă (viĭ aplause).

Legea contra presei

D. Casimir Périer depune la Cameră patru proecte de lege hotărîte în consiliul ţinut de dimineaţă la Elysée.

Primul e privitor la presă; el pedepseşte provocarea la crimă, fără distincţie de provocare directă saŭ indirectă. Al doilea modifică articolele din codul penal privind asociaţiunile de tîlharĭ ca să le facă aplicabile asociaţiunilor anarhiste. Al treilea întăreşte penalităţile legiĭ din 1872 pentru păstrarea substanţelor explosibile; el pedepseşte nu numaĭ păstrarea acestor materiĭ, dar asemenea şi a productelor servind la fabricaţia lor.

Al patrulea măreşte cu 920.000 francĭ budgetul poliţiĭ din provincie, pentru a face acţiunea maĭ grabnică şi maĭ eficace.

Depunînd aceste proecte D. Casimir Périar a zis: Trebue pedepsit propagarea crimeĭ; voim să atingem pe aceĭ carĭ se pun eĭ singurĭ afară din societate; să va forma între toţĭ francezii bunĭ o ligă a oamenilor cinstiţĭ. Nicĭ odată n'a fost maĭ necesar de a cimenta înţelegerea între guvern şi parlament; guvernul nu va lipsi de la datoria sa care este de a asigura ordinea înăuntru şi bunul renume al Franţeĭ în afară. Guvernul va şti a apăra cauza ordineĭ şi a libertăţilor (aplause viĭ).

D. Dubost, ministrul justiţieĭ, declară că e vorba numaĭ de a pune piedicĭ libertăţeĭ crimeĭ. Există o organizaţie a anarchieĭ, care este o asociaţiune de rĕŭ-făcĕtorĭ. Guvernul cunoaşte şefiĭ eĭ. Pe aceştĭ indivizĭ vrea să-ĭ atinga guvernul. Guvernul nu face nicĭ o deosebire între apologie şi provocare. Nu trebue lăsate nepedepsite apologiile atentatelor din Barcelona.

D. Casimir Périer reclamă urgenţa pentru aceste proiecte şi discuţia imediată a proiectuluĭ care priveşte presa. (Aplause).

D-niĭ Goblet, Ramel, din dreapta, şi Lavy, socialist, combat discuţiunea imediată.

D. Casimir Périer cere Camereĭ să-ĭ dea o dovadă de încredere prin votarea proiectuluĭ.

D. Pelletan cere amînarea discuţieĭ pe mîine.

Amînarea este respinsă cu 404 voturĭ contra 143.

D. Ramel cere ca comisiunea să examineze imediat proectul. D. Casimir Périer respinge această cerere. (Aprobărĭ în centru; protestărĭ viĭ la extrema stîngă; mare agitaţie).

Propunerea Ramel este respinsă cu 389 voturĭ contra 156.

D. Viviani declară că socialiştiĭ voiesc să studieze legile; iar nu să le voteze fără discuţie.

Discuţia este adoptată.

D. Dubost, ministrul justiţieĭ, zice că guvernul, dacă Camera îĭ dă mijloacele, este hotărît să sfîrşească cu această bandă de rĕŭ-făcĕtorĭ (aplause). D. Pourquery Boisserin propune un amendament. D. Casimir Perier respinge orĭ-ce modificare. Amendamentul este respins cu 360 voturĭ contra 186. **Proiectul este adoptat cu 413 voturi contra 63.**

Şedinţa e ridicată.

Explozia din Camera franceza

Senatul. — D. Challemel Lacour zice că Senatul împărtăşeşte indignarea ce Franţa a resimţit în urma atentatuluĭ; el are încredere în energia, curagiul şi în grăbirea de rezoluţiune a guvernuluĭ. (Aplause viĭ). D. Casimir Périer mulţumeşte D-luĭ Challemel Lacour; guvernul va şti să-şĭ facă datoria sa cu sprijinul puterilor publice. Preşedintele consiliuluĭ depune proiectul privitor la presă, deja votat de Cameră şi cere urgenţa, care e adoptată în unanimitate.

VIENA, 29 Noembre. — D. Chlumechy, preşedintele Camereĭ, a adresat D-luĭ Dupuy o telegramă exprimînd în numele biurouluĭ Camereĭ deputaţilor, partea cea maĭ vie ce o ia cu ocazia groaznicuiuĭ atentat de Sîmbătă; profundul regret că aŭ fost victime şi bucuria sa că o maĭ mare nenorocire a fost înlăturată.

ROMA, 29 Noembre. — *Agenţia Stefani* anunţă că D. Brin a însărcinat pe ambasadorul Italieĭ la Paris să exprime guvernuluĭ francez şi D-luĭ Dupuy în special, oroarea şi indignarea guvernuluĭ Italian de atentatul de Sîmbătă.

LONDRA, 29 Noembre. — Lord d'Harcourt propune Camereĭ Comunelor să exprime Camereĭ franceze simpatiile sale pentru ea şi indignarea ce îĭ inspiră atentatul.

D. Balfour aprobă călduros această propunere care răspunde la sentimentul unanim al deputaţilor.

ROMA, 30 Noembre. — Nu e nimic definitiv pentru portofoliurile afacerilor străine, războiŭ şi marină. D. Crispi a fost primit seara de rege. El convorbise în timpul zileĭ cu D-niĭ Ricotti di Rudini şi Sermoneta. După cîte-va ziare D-niĭ Ricotti şi Sermoneta nu primesc portofoliul ce i se oferă (rezbel saŭ externe).

D. Crispi a chemat la Roma pe generalul Pedotti, comandantul şcoaleĭ de războiŭ din Turin, ca să-ĭ ofere ministerul de rezbel. Ziarul *La Riforma* zice că cabinetul va fi format mîine.

BERLIN, 29 Noembre.— Reichstagul a adoptat în a treia citire ordonanţele imperiale privitoare la drepturile adiţionale contra Rusieĭ. El a adoptat convenţiunea cu Serbia pentru mărcile de fabrică. Mîine a doua citire a tratatelor de comerciŭ.

PARIS, 29 Noembre. — Azĭ s'a distribuit la Cameră o carte galbenă privitoare la afacerile din Mekongul-de-Sus. Ea conţine o scrisoare a D-luĭ Casimir Périer către sub-secretarul la coloniĭ şi două documente purtînd că delegaţiĭ francezĭ vor face o anchetă la faţa locului pentru a delimita statul-tampon ce se va creia.

ULTIME INFORMATIUNI

Crima din strada Senatului

Azĭ dimineaţă între orele 6 şi 7 o crimă îngrozitoare s'a săvîrşit în casa cu No. 16 din strada Senatuluĭ.

Indată ce am aflat, reportorul nostru s'a dus la locul crimeĭ, de unde putem da amănuntele următoare:

Primul svon

Pe la orele 7 o vecină a cunoscutuluĭ zaraf din piaţa sf. Anton Stavri Mateescu observă în curtea vecinuluĭ eĭ, în faţa scăreĭ, acestora, cu faţa în jos. Crezînd că el a căzut, a intrat în curte vroind să-ĭ ajute; apropiindu-se însă, se retrase înfiorată: în faţa eĭ era cadavrul bătrînuluĭ zaraf într'un lac de sînge.

Imediat s'a dat de ştire comisaruluĭ Vasilescu, care l'a rîndul sĕŭ a vestit poliţia.

In curînd prefectul poliţieĭ, directorul, inspectorul respectiv Protopopescu precum şi D. jude de instrucţie Fratoşiţeanu, D-niĭ procurorĭ Crăsnaru şi Vlădescu, se aflaŭ la faţa loculuĭ unde o privelişte îngrozitoare li se prezintă.

Cu capul găurit de o lovitură de secure, zace mort Stavri Mateescu cu cămaşa de noapte, numaĭ în ciorapĭ, cu o căciulă pe cap şi o scurteică pe umerĭ. Sus, într'o săliţă îngustă, femeea sa lovită mortal şi întinsă pe scîndurĭ abia maĭ respiră. Prima grije a celor de faţă este de a da ajutor muribundeĭ. Ea nu maĭ poate vorbi, e inconscientă, face un semn vag din mînă, apoĭ se stinge. Loviturile ce primise la cap nu-ĭ permit a da nicĭ o lămurire, care ar fi fost atît de preţioasă justiţieĭ.

Banuitul

Toţĭ sînt de părere că crima n'a putut fi săvîrşită de cît de un cunoscător al obiceiurilor bătrînuluĭ zaraf şi bănuelile cad imediat asupra unuĭ oare-care Constantin Păduraru, om de vre-o 27—29 de anĭ, de statură mijlocie, cu ochiĭ albastri şi cu privirea severă. El este un fost guard comunal, depărtat din serviciŭ pentru escrocherie şi actualmente lucrător la uzina de gaz. Bănuitul s'a mutat de la Sf. Dumitru într'o odăiţă din curtea zarafuluĭ şi antecedentele sale nu sînt de om cinstit.

La ora crimeĭ el n'a fost acasă. Pretinde că lucrînd toată noaptea în usină, pe la orele 6 a eşit şi s'a dus în Dealul Spireĭ spre a da luĭ Popa-Tache 20 de leĭ ca să stăruie să fie numit într'o slujbă. E îmbrăcat într'o manta de soldat, poartă căciulă, ciobote grele, pe talpa cărora sînt bătute cuie marĭ.

Se face o perchiziţiune minuţioasă şi se dovedeşte că Păduraru are cismele ude, ceia ce dovedeşte că umplîndu-se de sînge el şi le-a spălat; pe mînĭ nu e plin de zgură, e curat, lucru ce e cu neputinţă după o noapte de lucru în uzină. La întrebările judeluĭ de instrucţie şi ale prefectuluĭ poliţiĭ, el tăgăduieşte, dar vorbeşte puţin, spune că se va duce la ocnă dar nu e vinovat.

Cum s'a sevîrsit crima

Nenorocitul Mateescu eşa în tot-d'a-una la orele 6 dimineaţa de-a casă. Omorîtorul ştia bine aceasta. Azĭ dimineaţă însă înainte de a pleca el a eşit în curte. Ucigaşul îl aştepta afară, crezînd că'l va găsi cu geanta cu banĭ ce purta tot-d'a-una asupră'ĭ.

In momentul acela, bătrînul fu lovit. O gaură largă maĭ sus de tîmpla stîngă, dovedeşte că lovitura ucigaşuluĭ a fost decisivă.

Nenorocitul a căzut, mort pe loc, dar maĭ primi încă o lovitură, pe care asasinul o aplică crezînd că Stavri Mateescu nu e mort. Caută apoĭ geanta cu banĭ, dar vĕzînd că s'a înşelat se precipită pe scărĭ şi în sală intîlneşte pe femeia zarafuluĭ, o femeie slabă de vre-o 60—65 de anĭ, care, la zgomotul provocat de căzătura bătrînuluĭ, sărise să vadă ce e. Inspăimîntată, nenorocita femee primeşte şi dînsa o lovitură grozavă în cap şi cade în nesimţire.

Ucigaşul fură geanta şi dispare.

Indicii

Odată crima săvîrşită, ucigaşul are grija de a ascunde securea; se crede chiar că el a aruncat-o în puţul din curte, de oare-ce se găsesc pete de sînge pe pietrele din curte, de la cadavru pănă la puţ. S'a încercat a se căuta în puţ, în primele momente însă încercarea n'a reuşit.

Atuncĭ poliţia începe să caute în camera de unde dispăruse punga şi găseşte, într'adevĕr, un fluier de plumb, purtînd un lanţ galben de alamă, proprietate a bănuituluĭ; întrebat ce-a făcut fluierul, spune că nu ştie, arătîndui-l judecătorul de instrucţie, el mărturiseşte că e al luĭ.

In urma acestora, de şi Păduraru tăgădueşte, e dus la poliţie, unde probabil că va sfîrşi prin a mărturisi şi a spune dacă a avut vre-un complice.

Un detaliu

Constantin Păduraru la uzina de gaz încercase să-şĭ schimbe numele în Alexandrescu. El a voit să deturneze justiţia, căcĭ, sub numele de Păduraru era cunoscut fostul guard-comunal, depărtat pentru escrocherie.

Priveliscea

Preveliştea ce prezintă casa din strada Senatuluĭ No. 16, e înspăimîntătoare.

Corpul bătrînuluĭ zaraf îţĭ strînge inima imediat ce păşeştĭ în curte. Suind scara vezĭ, trîntită, cu gura deschisă, înfiorător de schimbată, pe soţia sa într'o cămaşe de noapte, îmbrăcată cu o flanelă roşie şi cu picioarele goale.

Moartea a întipărit pe faţa-ĭ urme îngrozitor de înduioşătoare.

In fata cadavrelor

In faţa cadavrelor Păduraru nu e de loc mişcat. Zice: să-l bată D-zeŭ pe ucigaş! şi-şĭ face cruce. E rece, puţin abătut, dar pare hotărît a nega pînă la sfîrşit.

Ora 11. 30

La această oră, bănuitul e condus la poliţie, iar corpurile care aŭ fost fotografiate, vor fi aduse la Morgă. Se aşteaptă căruţele care vor conduce cadavrele.

Impresiunea generala

Magistraţiĭ cum şi toţĭ ceĭ ce aŭ asistat la primile cercetărĭ, sînt convinşĭ că Păduraru e asasinul.

Totuşĭ e posibil ca să fim cu toţiĭ în faţa uneĭ erorĭ.

Vom ţine pe cititorĭ în curent.

Reporter

Liga Culturala

Sîmbătă 27 c. orele 8 seara, a avut loc a doua întrunire săptămînală a Ligeĭ Culturale, în localurile sale din strada Nouă, No. 6.

Publicul era numeros şi ales.

După ce D. V. A. Urechie face cunoscut scopul frumos al acestor întrunirĭ, ia cuvîntul D. Perieţeanu Buzĕŭ. D-sa arată cu multă claritate şi convingere nedreptăţile ce le suferă Romîniĭ din provinciile străine şi insistă maĭ ales asupra stăreĭ de sclavie ce-o îndură Romîniĭ transilvănenĭ.

D. Perieţeanu terminînd în aclamările publiculuĭ, ia cuvîntul D. Ionel Grădişleanu. D-sa spune că membri Ligeĭ culturale nu trebue să se mărginească numaĭ la cotizaţiunĭ, ci să caute a face propagandă cît maĭ întinsă pentru reuşita cauzeĭ noastre.

Dnpă D-sa, urmează tînărul artist Liciu, care reciteşte cîte-va poezii şi anecdote populare, cu un succes minunat.

* * *

Lista încredinţată din partea Ligeĭ culturale D-luĭ C. Colescu pentru «Fondul de protestare», a obţinut suma de 241 leĭ.

* * *

Biuroul Ligeĭ Culturale a primit din Paris următoarea telegramă: «Ziarele *Débats* şi *Indépendance belge* în numerile de la 28 Noembrie a scris două articole importante în privinţa persecuţiunilor ziariştilor rămînĭ de peste munţĭ, şi ambele ziare înfierează în termeniĭ viĭ regimul barbar la care sunt supuşĭ condamnaţiĭ romînĭ din puşcăriile ungureştĭ».

Contrar celor înaintate ierĭ de unele gazete, în privinţa fixăreĭ candidatureĭ opozante de la colegiul II de Roman, sîntem în poziţiune de a afirma că nu s'a luat încă nicĭ un fel de hotărîre.

Socialiştiĭ din localitate aşteaptă să vadă ce vor să facă liberaliĭ.

Dacă comitetul liberal din Bucureştĭ nu va găsi de cuviinţă să se înţeleagă, din vreme, cu consiliul general al partiduluĭ socialist, atuncĭ e cu putinţă să se susţie de către socialiştiĭ romaşcanĭ o candidatură socialistă.

Aflăm că la spitalul de copiĭ,—în urma cerereĭ D-luĭ profesor D-r. Grecescu, şeful serviciuluĭ consultaţiilor,—Eforia a înfiinţat un registru cu matcă pentru certificate medicale, a se da copiilor bolnavĭ carĭ urmează la şcoală şi carĭ aŭ fost împedecaţĭ din cauză de boală.

Părinţiĭ carĭ aŭ copiĭ, în asemenea categorie, se pot adresa cu copiiĭ, la consultaţiile spitaluluĭ în toate zilele de la 9 jum. pînă la 11 ore ante-meridian.

In numĕrul trecut al *Adevĕruluĭ* am vorbit despre procesul politic al ziaruluĭ sîrb *Zastava*, ce apare în Neoplanta, dinaintea juriuluĭ de la Seghedin. Am arătat că ziarul nu putea de cît să aştepte soarta ziarelor romîne şi slovace. Şi iată ce depeşă primeşte *Zastava* No. 182 de la Seghedin, cu data de 27 Noembre:

«Dinaintea Curţeĭ cu juraţĭ a avut loc astăzĭ procesul politic al redactoruluĭ-responsabil al ziaruluĭ nostru, D. Milan Popovicĭ. Acuzatul a fost apărat de primul nostru redactor, D. dr. Gavrila şi de distinsul patriot romîn D. dr. Pop de la Arad. Apărarea a fost strălucită. Publicul a rĕmas adînc impresionat. Cu toate acestea, D. Popovicĭ a fost condamnat unanim la 8 zile închisoare de stat, la 20 fiorinĭ amendă şi la plata cheltuelilor de judecată. Afară de aceasta, ziarul *Zastava* este condamnat a publica sentinţa în prima pagină».

D-na Maria Teodorini, vechia arartistă, fondatoare şi proprietară a Teatruluĭ Naţional din Craiova, e greŭ bolnavă în capıtală.

Elena Teodorini, marea artistă fiica sa, a fost telegrafic înştiinţată şi e probabil că va sosi spre a veghia împreună cu sora D-sale maĭ mică, D-şoara Aurora Teodorini, la căpătîiul bolnaveĭ.

Urăm însănătoşire grabnică bătrîneĭ artiste.

Comandant al arsenaluluĭ va fi numit D. colonel George Grămăticescu.

Vestitul între vestiţĭ August Gorjan, zis şi colonelul Pazvante, omul din vremea luĭ Papură Vodă, Moş Teacă revăzut şi adăogat după ultimele date ştiinţifico-cazone, —e însărcinat cu direcţia «fabriceĭ de grade» pentru jandarmiĭ ruralĭ.

Să vă ţineţĭ ocsnie de «încărcarea în doĭ-spre-zece timpĭ» şi «prezentarea armeĭ de pe umărul stîng!»

* * *

In locul luĭ August e vorba să se numească comandant al pieţeĭ un alt celebru, Vartiadi.

Se înţelege, numirea asta se va face, dar se va face, în potriva dispoziţiilor legale, care cer ca, la grad egal, să se numească cel maĭ vechiŭ.

De alt-fel, toate astea sînt pentru Jack nişte mofturĭ ţivile.

De la 1 Ianuarie va apărea la R.-Sărat un noŭ ziar cu numele *La Luptă*.

Nu cunoaştem încă ce culoare va avea viitorul confrate.

Primim plîngerĭ în potriva Domnuluĭ şef al staţieĭ Bacăŭ, care interzice vînzarea ziarelor în gară şi bate pe vînzătorĭ.

Ce avețĭ cu noĭ, Domnule şef? V'am făcut noĭ ceva?

Parchetuluĭ de Dolj i s'aŭ înaintat două rapoarte, unul în Iunie (cu No. 3430); altul în Iulie, cu No. 3969), prin care se denunţaŭ nişte hoţiĭ făptuite în comuna Bechet.

Sîntem rugaţĭ a întreba cum se face că de la acele date pînă astăzĭ nu s'a dat curs acestor afacerĭ.

Decĭ, întrebăm.

Crima din strada Senatului

Noui detalii

Vecinii caseĭ nenorocituluĭ Stavri Mateescu aŭ depus la poliţie informaţiunĭ care deturnează justiţia într'u cît-va.

De curînd s'a observat, într'o dimineaţă, existenţa unuĭ domn bine îmbrăcat în curtea caseĭ zarafuluĭ. Intrebat ce caută, n'a ştiut ce să răspundă. Comisarul respectiv a fost înştiinţat de atuncĭ.

Domnul în chestie n'a fost însă nicĭ măcar dus la secţie.

Domni luxosi

In maĭ multe rîndurĭ, s'a observat, spun tot vecinii, nişte Domnĭ luxoşĭ urmărind pe zaraf pe cînd acesta venea acasă cu geanta sub braţ, cu o umbrelă şi un baston într'o mînă, abia mergînd, păşind gînditor.

In maĭ multe rîndurĭ s'a văzut diferiţĭ domnĭ de aceştia.

Am zis, în articolul meŭ precedent că, poate, ne aflăm în faţa uneĭ erorĭ, şi că e posibil ca Păduraru să nu fie ucigaşul. Aceste nuoĭ detaliĭ mă pun pe gîndurĭ.

Nu cum-va ne aflăm deja pe drumul altor omorîtorĭ?

Nu e cu putinţă ca Păduraru să fie numaĭ un complice?

Iată ce mă întreb în fie-care moment.

In tot cazul trebueşte multă fineţă, poliţia trebuie să ia seama de aceste depoziţiunĭ şi să instruiască serios.

Rep.

Gheseituri guvernamentale

Iată actele cerute azĭ în Cameră de D. deputat de Suceava Gh. Ghiţescu:

1) Dosarul privitor pe arendaşul moşieĭ Hărmăneştĭ din jud. Suceava pentru neplata de cîşturĭ.

2) Proectul de transacţiune relativ la această afacere.

Arendaşul moşieĭ Hărmăneştĭ e D. Gh. Bogdan-Buicli, deputatul colegiuluĭ III de Roman, şi e vorba de nişte porumb sechestrat de Stat şi dus la gara Paşcanĭ de D. Buicli, acolo oprit de controlorul fiscal Antoniu.

Pentru acest fapt, controlorul a fost amendat în urma stăruinţelor numituluĭ deputat.

Maĭ este vorba acum ca Statul să ierte cîşturile întîrziete ale arendaşuluĭ deputat.

Acestea sînt cele ce se zic. De aci cererea dosarelor de maĭ sus.

Interpelarea D-luĭ Ghiţescu, după cum se vede, promite a fi foarte interesantă.

Vom ţine în curent pe cititoriĭ noştri.

DESBATERILE PARLAMENTARE

CAMERA

(Şedinţa de la 30 Noembre 1893)

Şedinţa se deschide la ora 1 jum. sub preşidenţia D-luĭ general Gh. Manu.

Prezenţĭ 95 deputaţĭ.

Mîncaţĭ 2.375 leĭ.

Se fac formalităţile obicĭnuite.

D. **C. Dobrescu-Arges** spune că a maĭ primit chiar acum încă două petiţiunĭ din Argeş, relative la sfîrşirea linieĭ ferate Piteştĭ-Curtea de Argeş. Roagă pe ministrul lucrărilor publice să facă a se sfîrşi odată această linie.

D. **Presedinte** respunde că D. N. I. Micescu a adresat erĭ o interpelare tot în această privinţă. Dacă vrea, D. Dobrescu poate să se asocieze şi D-sa la acea interpelare.

D. **Dobrescu-Arges** se asociază.

D. **I. Pop** întreabă pe ministrul lucrărilor publice pentru ce nu se despăgubesc locuitoriĭ din com. Slătioara, jud. Olt, de exproprierile făcute în interes public.

D. **C. Olanescu**, respunde că se vor face.

D. **Gh. Ghitescu** cere dosarele relative la urmărirea arendaşuluĭ moşieĭ Hărmăneştĭ, jud. Suceava.

~~~~ Se pune la vot indigenate şi recunoaşterĭ.

Sînt votate indigenatele D-lor Comornichi, Glais şi Hardighi.

~~~~ Se votează proiectul de lege prin care comunele Suliţa (Botoşanĭ) Parakioi (Constanţa) şi Babadag (Tulcea) sînt autorizate a ceda terenurĭ pentru clădire de spitale.

~~~~ D. I. Stan Dordea este ertat de o datorie de 3 miĭ leĭ, pe care nu o poate plăti. Această datorie era născută din nişte amenzĭ pentru delicte silvice, şi data de pe la 1866.

D. **An. Simu**, în numele unuĭ mare numĕr de deputaţĭ, citeşte o propunere de a se trimite o telegramă de simpatie Camereĭ franceze, ce era să fie victima atentatuluĭ de Sîmbătă.

La orele 3 se ridică şedinţa.

SENATUL

Şedinţa de la 29 Noembre 1893

(Urmare)

Aminteşte discuţia luĭ Ion Brătianu cu academicianiĭ transilvănenĭ, carĭ spuneaŭ ilustruluĭ bărbat că romîniĭ din Regatul Romînieĭ n'aŭ drept să se amestece în politica fraţilor noştri subjugaţĭ, şi că eĭ singurĭ vor şti să-şĭ vadă, într'un mod înţelept, de soarta lor.

Afirmă că guvernul maghiar a căutat să împiedice turburările de stradă ale maghiarilor, care s'aŭ produs fără voia luĭ.

In privinţa intervenţieĭ guvernuluĭ în chestia naţională, întreabă că cine poate da dreptul guvernuluĭ romîn să se amestece în programul politic al unuĭ guvern strĕin?

Dacă s'ar presupune, adăogă D-sa, că intervenţia guvernuluĭ n'ar izbuti faţă de guvernul maghiar, — atuncĭ să declare rĕzboiŭ saŭ să ceară scuze? «Rĕzboiŭ nu îndrăznesc să fac; scuze n'am obiceiul!»

— D. **Petre Carp**: Aĭ rămîne caraghios! (Risete).

D. **Alex. Lahovary**, desfide pe D-l Sturdza de-a face alt-fel, cînd ar fi la guvern. «Numaĭ cînd drepturile ţăreĭ noastre vor fi lovite, atuncĭ vom şti să ne apărăm».

D-sa crede că în curînd oameniĭ de stat aĭ Ungarieĭ vor lua o atitudine maĭ blîndă faţă de romîniĭ subjugaţĭ, şi vor înţelege că acestea o cer moravurile umanitare ale veacuiuĭ nostru. (D. V. A. Ureche zîmbeşte amar).

D. Lahovary sfîrşeşte spunînd că neamul romîn care s'a luptat tot-d'auna contra tiranieĭ şi supunereĭ, nu va va pieri nicĭ-odată, cum crede D. Dimitrie Sturza.

Şedinţa se ridică la orele cinceĭ.

Şedinţa de la 30 Noembre 1893

Prezidează D. Gr. G. Cantacuzino.

Pe banca ministerială Lascar Catargiu, Petre Carp, Alex. Marghiloman, Ghermani şi Jack Lahovary.

Prezenţĭ 69 senatorĭ.

Banĭ de giaba 1725 leĭ.

Se dă citire sumaruluĭ şedinţeĭ precedente, care se aprobă.

D. **presedinte** declară vacant colegiul I de Argeş, în care fusese ales repausatul M. Theodosiade.

Se dă apoĭ cuvîntul D-luĭ G. Mârzescu.

D. **G. Mîrzescu** începe prin a spune că răspunsul la Mesagiul Tronuluĭ, aşa cum e scris, nu oglindeşte starea reală a politiceĭ noastre de astăzĭ.

Oratorul atingînd chestia izraelită, de care a vorbit erĭ D. Alex. Lahovari, aminteşte că D. Petre Carp, a avut intenţia ca să suprime art. 7 din Constituţie şi să facă din naturalizare o lege ordinară. Liberaliĭ însă aŭ cerut şi aŭ luptat ca naturalizarea să facă parte din Constituţiune.

In chestia izraelită, adaogă oratorul, D. Alex. Lahovari cu desăvîrşire neîntemeiat.

Se întreabă de ce în Mesagiul Tronuluĭ nu se vorbeşte de administraţie ţăreĭ, care n'a fost nicĭ odată maĭ rea ca sub guvernul actual. Spune că astă-zĭ maĭ toţĭ prefecţiĭ şi sub-prefecţiĭ sunt protejaţiĭ miniştrilor.

Aminteşte scandalul de la Bîrlad; apoĭ afirmă că guvernul conservator a fost tot-d'auna susţinut de amicĭ care iubesc guvernul, care îl urăsc saŭ îl detestă...

D. **Petre Carp** (întrerupe). Şi de adversarĭ nedibaeĭ!

D. **Mârzescu**: D. Carp are spirit, întrerupe bine cîte o-dată, dar de astă dată se miră chiar D-sa de ce m'a întrerupt. (Ilaritate).

Vorbind de starea şcolilor noastre, spune că a luat pe ceĭ maĭ bunĭ profesorĭ şi i-a numit inspectorĭ şcolarĭ, iar catedrele lor aŭ fost înlocuite cu titulariĭ mediocri. Aceasta a dat loc la dezorganizarea Universităţilor.

Spune că D. Take Ionescu are obiceiul să publice concursurĭ cu termene foarte lungĭ, aceasta în scopul de a menţine pe titulariĭ pe care îĭ favorizează.

Trece apoĭ la ministru de justiţie, D. Alex. Marghiloman,—pe care îl numeşte un ministru sterp, căcĭ în realitate nicĭ o îmbunătăţire, nicĭ o lege nouă, în justiţie.

Spune că D-sa a cerut de mult revizuirea codicelor civile, şi nimenĭ n'a auzit glasul săŭ. Se miră cum actualul ministru de justiţie rămîne indiferent faţă de nevoia de-a se îmbunătăţi legislaţia defectuoasă şi incomplectă a ţăreĭ noastre.

Chestia nationala

Oratorul atingînd chestia naţională începe prin a spune că idealul nostru este ca toţĭ romîniĭ să ne vedem odată uniţĭ la o laltă.

Spune că crearea Ligeĭ este întocmită în sensul de-a intreţine focul sfînt al acestuĭ ideal.

Numeşte criminală orĭ-ce nepăsare a noastră faţă de suferinţele fraţilor noştri subjugaţĭ.

Acuză guvernul actual care nu împărtăşeşte acelaşĭ entusiasm al ţăreĭ întregĭ.

Invinueşte pe ministru de externe că nu duce o politică naţională. Aminteşte că D. Alex. Lahovary a fost odinioară de părerile D-sale în chestia naţională iar acum s'a schimbat.

Intreabă pe D. Alex. Lahovary de ce n'a precizat ce atitudine are guvernul în chestia naţională, şi a căutat să facă numaĭ fraze?

D-sa sfîrşeşte declarînd că nu va vota Răspunsul pentru Mesagiul Tronuluĭ.

D. **presedinte** propune să se trimită guvernuluĭ francez o adresă de regrete pentru odiosul atentat săvîrşit în Camera franceză.
~~~~

AVIS

Trandafir Filipidescu știe să citească documente cu litere vechĭ, pentru credit, notariat. Doritoriĭ se pot adresa *Strada Lucacĭ, No. 76*, personal saŭ prin cărțĭ poștale.

DE VENZARE

Casele din Calea Șerban Vodă No. 33, compusă din 9 încăperĭ de locuit, cuhnie și spălătorie, pivniță mare, beciŭ de lemne și altele.

Curte și grădină, întindere ca la 120 metri.

Pentru informațiĭ, alăturĭ la No. 35, unde șade proprietarul.

Cumpărătoriĭ se pot muta la Sf. Gheorghe viitor.

«Tipografia Nouă», Gr. Panaitescu, Pasagiul Bănceĭ Naționale (casa Karageorgevicĭ)